

หน้า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ถาม : ข้อ ๒๔๑๗. เรื่อง “เป็นทุกข์มากครับ”

กราบนมัสการหลวงพ่อกะผมเป็นทุกข์มาก กระผมได้ช่วยเหลือผู้หนึ่ง ได้ช่วยเหลือเรื่องเงิน ส่งเงินให้เขา เขาเป็นหนี้เยอะครับ กระผมช่วยใช้หนี้ให้เขา เคยเลิกคบกับเขาครับ แต่เขาได้ทำการฆ่าตัวตายครับถ้าไม่ส่งเงินให้ เขาจะฆ่าตัวตายครับ กระผมจึงเลิกคบเขาไม่ได้ครับ ทุกวันนี้กระผมส่งเงินให้เขาไม่พอครับ กระผมจึงต้องขโมยเงินแม่เงินพ่อส่งให้เขา ไม่อยากทำเลย แต่เขาคิดฆ่าตัวตายครับ จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ หลวงพ่อช่วยชี้แนะด้วยครับ

ตอบ : อันนี้มันต้องไปหากรรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

กรณีอย่างนี้ ใช้ เราเคยคบกับเขา แล้วเวลาคบกับเขา เราต้องส่งเสียเงินให้เขา ต้องส่งเสียเงินให้เขาแล้ว ส่งเสียเงินให้เขาจนเงินของเราไม่มี แล้วเราต้องไปขโมยเงินพ่อ ขโมยเงินแม่

พ่อกับเขา เทียบกัน

สิ่งที่เราจะช่วยเหลือเจือจานกันในสังคม โควิดๆ ตู้ปันสุข เราให้ด้วยความเต็มใจของเรา ถ้าเราให้ด้วยความเต็มใจของเรา ใครเดือดร้อน เขามีน้ำใจ เขาก็เอาเพื่อพอยังชีพของเขา เขาก็เพื่อคนอื่นต่อไป

ไฉนถ้าเขาเป็นหนี้เป็นสินก็เป็นหนี้เป็นสิน เขาเป็นหนี้เป็นสินขึ้นมาแล้ว แล้วเขาขอความช่วยเหลือแล้วเราโอนให้เขา แล้วถ้าไม่ให้ เขาจะฆ่าตัวตาย

กรรมสุภาพจิตครับ

ถ้ากรณีนี้อย่างนี้ ถ้าเราให้ไปออกสื่อตามเว็บไซต์ ประจานเลย ประจานเลย แล้วเดียว ไม่ใช่เราคนเดียว ให้อั่งเงินๆ เขาจะฆ่าตัวตาย ไม่รู้ว่าก็คน

นี่หุเบา ใจเบา

ใช่ เราเคยคบกับคน ถ้าคนเขาตกทุกข์ได้ยาก เราก็ช่วยเหลือเจือจานกันโดยความสามารถของตน แล้วถ้าไม่ได้ก็คือไม่ได้

โดยความเป็นจริงนะ ถ้าเพื่อนกันนะ เขาคบกัน เงินทองเขาใช้ร่วมกัน เขาก็ใช้ร่วมกัน เขาไม่ต้องยืมกัน ไม่ต้องเป็นหนี้เป็นสินต่อกัน ถ้าคำว่า “ยืมกัน เป็นหนี้เป็นสินต่อกัน” มันผิดใจกัน มันผิดใจกัน เห็นไหม

แม้แต่เพื่อน ถ้าเพื่อนสนิท เพื่อนสนิทถ้าเขาเดือดร้อน ให้เขาไปเลย ถ้าเขาบอกยืมๆ เดียวมีปัญหาแล้ว

เราไม่ต้องทำขนาดนั้น เราไม่ต้องทำขนาดนั้น แล้วถ้ามันเป็นเรื่องมันมีปัญหาละ กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ส่งไปเลย ถ้าส่งไปมันก็จบไป

ใช่เรื่องกรณีนี้อย่างนี้ ถ้าบอกว่ากรรมของสัตว์ มันก็เรื่องหนึ่งนะ แต่ตอนนี้ ใสโฮ! พอการสื่อสาร ใสพวกออนไลน์มันไว้มาก

เมื่อก่อนนะ โบราณเรานะ คนที่ไว้ใจไม่ได้ รถไฟ เรือเมล์ ลิเก ตำรวจ เพราะอะไร เพราะเขาอยู่กับคนมาก เขามีประสบการณ์กับชีวิตมาก พวกนี้เขาจะแบบปลาไหลเลย รถไฟ เรือเมล์ ลิเก ตำรวจ ห้ามคบ ตอนนี้อย่างนี้ ทุกคนมีสิทธิเหมือนกันหมดเลย เพราะออนไลน์ได้หมดเลย

ที่นี้วุฒิภาวะของคนมันแตกต่างกันไป คนชื้อ คนชื้อ ตอนนี้นะ มันมีอยู่ที่เพชรบูรณ์ ผู้ใหญ่บ้านของเขา เขาขึ้นรถขายเสียประกาศตามหมู่บ้านเลย เพราะคนแก่คนเฒ่าอยู่ในบ้าน แล้วใสพวกมาจับฉลากๆ มันไปตุ๋นเอาเงินทั้งนั้นนะ แล้วพอมานะแล้วคนแก่ไป เขามาพะเน้าพะนอ มาทักพุดอย่างนั้น ให้จับฉลากใส่นู่น ให้จับฉลากใส่นี้ วุ่นวายไปหมดนะ

แต่ก่อนมันเป็นเรื่องชุมชนใครชุมชนเขา เราอยู่บ้านของเราใช่ไหม แต่เน็ตไฟ เรือเมล์
ลิเก ตำรวจ เขามีประสบการณ์กับชีวิต สังคมเขาเชี่ยวชาญ มันมีกรณีอย่างนั้น ตอนนี้ออนไลน์มันมี
ปัญหาอย่างนี้

แล้วที่นี้บอกว่า ทุกข์มากเลยครับ ทุกข์มากเลยครับ

จบ สิ่งที่เคยไปแล้วก็คือเสียไปแล้ว

สิ่งที่เขาฆ่าตัวตาย

ฆ่าตัวตายก็กรมสุขภาพจิต

แล้วขนาดที่ต้องไปขโมยเงินพ่อ ขโมยเงินแม่ ไม่สมควรแล้วแหละ ถ้าเราโกง เราหุบเรา
เชื่อเขา เราใจอ่อน เรายังยังไม่ได้ เราต้องโอนให้เขา อันนั้นคือให้ไปแล้ว

แต่ไอ้กรณีต่อไปๆ ถ้าไม่ส่งเงินให้เขา เขาจะฆ่าตัวตาย

โอ้โฮ! แล้วเวลาถ้าเอามาเปิดเผยนะ เขาจะฆ่าตัวตายประชดไม่รู้กี่คนนั้นนะ

ไ้ว่าจะฆ่าตัวตาย เพราะเราจิตใจอ่อนไหว โอ้ย! น่าสมเพช

กรณีอย่างนี้มันเป็นสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ คำว่า “สิ่งที่เป็นไปไม่ได้” นะ ไอเอ็มเอฟ ลังกา
เวลารัฐบาลของเขา ประเทศเขามีความเสียหาย แล้วใครจะช่วยล่ะ แล้วถ้ามไปมันจะช่วยพุง
ประเทศเขาได้ไหม ตอนนี้เขาเสนอขอกู้ไอเอ็มเอฟแล้ว หนึ่งในแสนล้านดอลลาร์

นี่ก็เหมือนกัน คนถ้ามันไม่จบไม่สิ้น นี่เขาเยอะมาก

เยอะสิ ก็ยังหลอกได้อยู่ไง ถ้าหลอกได้มันมีหนี้ตลอดไป แล้วบวกเพิ่มขึ้น ดอกเบี้ยเพิ่ม ๕
เท่า

ถ้าเขาทุกข์เขาจน เขามีปัญหาของเขาจริง มันแก้ไขนะ ดุสิ เวลาตอนนี้นั้นมีปัญหา
ใครตกทุกข์ได้ยาก ใครที่มีปัญหานะ เขาบอกเลยนะ ให้แจ้งกับกรมพัฒนาสังคมและความ
มั่นคงของมนุษย์ ดำรงธรรมๆ แล้วถ้านายอำเภอเรียกมาสอบสวน ผู้ให้กู้เท่าไร ลดดอกเบี้ย ลด

โอกาสการชำระหนี้ พักหนี้ เขาทำได้ทั้งนั้นนะ ถ้ามันเป็นธรรม คำว่า “มันเป็นธรรม” มันถูกต้องชอบธรรมไง

ไฉนโทรศัพท์มา จะฆ่าตัวตายนะ ไม่ให้ ฆ่าตัวตายนะ

โทรบอกกรมสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิตก็ไปแก้ไข

ไฉนตัวเองหุเบา หุเบาแล้วก็จะไปขโมยเงินพ่อ ขโมยเงินแม่เลยนะ

ถ้าพ่อแม่รู้เข้าเสียใจนะ เลี้ยงมันมาตีนเท่าฝ่าหอย มันไปเชื่อใครก็ไม่รู้ แล้วก็มาขโมยเงินพ่อเงินแม่ แล้วยังเขียนมานะ ไฉโย! เป็นความทุกข์มากครับ

เป็นความทุกข์มากเพราะเราไม่ได้มีสติสัมปชัญญะ เราไม่ได้ฝึกหัด เราไม่ทำให้จิตใจเราเข้มแข็ง แล้วมีสติสัมปชัญญะใคร่ครวญว่ามันเป็นจริงได้มากน้อยขนาดไหน ถ้ามันเป็นจริงได้มากน้อยขนาดไหน เขาจะฆ่าตัวตาย เขาเอามาขู่มาเช็กหรือ

ถ้าเอามาขู่มาเช็กใช้ใหม่ ถ้าฆ่าตัวตายๆ ไฉพวกซึ่มเศร้าน่าสงสาร บางทีถ้ามันกดดันในตัวมันเองแล้วไปยืนตามสะพานลอย คนข้ามถนน จะโดดลงมา นั่นนะเขาจะฆ่าตัวตายจริงๆ เวลาเขาจะฆ่าตัวตายจริงๆ เพราะอะไร เพราะว่าเขาขาดสติสัมปชัญญะ หรือความทุกข์ในหัวใจเขาบีบคั้นเขา

ถ้าบีบคั้นเขานะ แล้วเวลาเขาจะบรรเทาทุกข์ไง เวลาจะแก้ไข จะรักษา เขาต้องการมิตรที่ดี ต้องการคนปลอบใจ ต้องการคนที่หัวอกเดียวกันๆ หัวอกที่มันทุกข์ตรมเช็กใจ มันยากแค้นแสนเช็กใจ ไม่ใช่เรื่องเงินเรื่องทอง

เรื่องเงินเรื่องทองเป็นกระดาษ เรื่องความทุกข์ความยากในหัวใจมันบีบคั้นหัวใจ นั่นมันเป็นอีกเรื่องหนึ่ง

ฉะนั้น ไฉที่เขียนมานี้ เราอ่านแล้วนะ โทษนะ สมเพช

มันมีอยู่ ๒ ประเด็น

ประเด็นหนึ่ง เคยคบกัน ถ้าเราไปคบกับเขา มันก็มีอีกนะ โอนไว หลอกให้รัก หลอกให้หลง หลอกให้โหด เราก็ไปรักเขา ไปพัวพันกับเขา เขาก็สร้างเรื่องขึ้นมาเลยแหละ เป็นหนี้ผ่อนรถ เป็นหนี้ผ่อนบ้าน เป็นหนี้คนนั้นเจ็บไข้ได้ป่วย โอ้ย! ร้อยแปดเลย

ถ้ามันเป็นเรื่องจริง สิ่งที่เป็นเรื่องจริงนะ คนตกทุกข์ได้ยากมี เราเข้าใจได้ คนที่ทุกข์ที่ยากนะ คนที่เขาทุกข์ยาก เขาปากกัดตีนถีบ เขาพยายามขวนขวายเพื่อชีวิตของเขา แล้วเวลาคนของเขา เขามีสภาพแบบนั้นนะ นั่นเป็นเรื่องธรรมชาติของเขา

มันมีอยู่เคสหนึ่ง ที่ว่าเขาเห็นแม่ลูกป้อนข้าวกัน เห็นแล้วมันแบบว่ามันสะเทือนใจ มันซนชั้นรากหญ้า แต่ความจริงนั้นมันเป็นชีวิตของเขาที่เขาวิ่งเร่กันนะ พอคนเขาเห็นอย่างนั้นเขาก็โอนเงินให้ โอนเงินให้ใหญ่เลย เปิดบัญชี พอโอนเงินให้ พอเงินมา ไปเยี่ยมที่บ้าน เมาแปดเลย ยังไม่กลับ ยังกอดขวดเหล้าอยู่นั่น

ชีวิตเขาแปดปีของเขา ชีวิตแปดปีของเขา ใจเราต่างหาก คุณภาพชีวิตของเราต้องอย่างนี้ๆ แล้วเราก็ไปวัดคุณภาพชีวิตของเขา แล้วก็ต้องอย่างนั้นๆ ต้องพัฒนา

ทางยุโรปเขาเป็นเมืองหนาว เมืองหนาวนะ ความเป็นอยู่ดำรงชีพของเขาก็อย่างหนึ่ง เขาต้องเพื่อความอบอุ่นของเขา ใจของเรานี้ะ เมืองมันร้อน ต้องติดแอร์ ติดแอร์แล้วก็ใส่เสื้อนอก ติดแอร์แล้วนะ แล้วก็แต่งใส่สูทกัน โอ้โฮ! เหงื่อตกพลั๊กๆ เลยละ คุณภาพชีวิตของคนไทย

นี่ก็เหมือนกัน เราเห็นนะ ไซ้ เรามองเขานะ นั่นคือเขามีความสุขของเขา เขาจะทุกข์จนเข็ญใจ เขาไม่มีเงินมีทองของเขา แต่เขามีความสุขของเขาแล้วเวลาเราจะให้เขาพัฒนาคุณภาพชีวิตของเขา เขาพัฒนาขึ้นไปตรงไหนละ เพราะนี่เป็นความสุขของเขา ใจพัฒนาขึ้นไปถูกทำไม่เป็นนะ จะให้มันเป็นภาระของเขา

นี่พูดถึงว่าความรู้สึกของคน ถ้าความรู้สึกของคนเขามันมีสูงต่ำอย่างใด นั่นเป็นเรื่องหนึ่ง

แต่นี้กรณีอย่างนี้มันเป็นเรื่องของผู้ถามเลยละ

ทุกข์ใจมากครับ เพราะว่าต้องส่งเงินให้เขา ถ้าขาดส่งเงินให้เขา เขาก็รู้ว่าเขาจะฆ่าตัวตาย

ฆ่าตัวตายก็ปิดโทรศัพท์ แจ้งกรมสุขภาพจิต บรรเทาสาธารณภัย บอกเลย บ้านนั้นจะมีคนฆ่าตัวตาย ให้เอาส่งโรงพยาบาล แจ้ง ๑๙๑ เลย

ถ้ามันเป็นเรื่องจริง มันเป็นเรื่องการขาดแคลน มันเป็นเรื่องสิ่งใด การช่วยเหลือเจือจานกันเป็นน้ำใจ นี่เป็นบุญเป็นกุศล เราเห็นด้วย แต่สิ่งที่มันไม่เป็นความจริง แล้วเราเป็นเหยื่อ เราเป็นเหยื่อแล้วก็ทุกข์ยากมาก แล้วพอทุกข์ยากมาก เราเป็นเหยื่อเพราะหุเบา ปัญญาเบา ทุกข์ยากมาก แล้วก็เอาความทุกข์ไปป้ายพ่อแม่อีก อันนี้รับไม่ได้ รับไม่ได้

แต่กรณีนี้มันเป็นเรื่องโลกๆ นะ

บอกว่า แต่เขาจะคิดฆ่าตัวตายครับ จึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขอหลวงพ่อดีด้วย

มันไปกวนพ่อกวนแม่มัน ขโมยเงินไปให้เขา นี่ยังเขียนมาถึงหลวงพ่อนะ เป็นพระอยู่ในวัดนะ ยังจะต้องไปรับผิดชอบนะ มันจะฆ่าตัวตายหรือไม่ฆ่าตัวตาย

เหยื่อ ไร้สาระมาก เราเห็นแล้วเป็นเรื่องไร้สาระ ถ้าเรื่องไร้สาระในคนที่มีสติสัมปชัญญะ แล้วรู้เท่าทันเหตุการณ์

ไอ้ที่ว่าหลอกกันทางออนไลน์ เวลาโทรไป คนที่ไม่รู้เท่าทันก็เป็นเหยื่อของเขา คนรู้เท่าทันนะ มันหลอกล่อนะ จนไอ้มันเสียมวยเลย เห็นไหม ดูใจคนสิ ใจคนที่เขามีสติสัมปชัญญะ เขาถาม ซื่ออะไร สะกดว่าอย่างไร แล้วเป็นหนี้อะไร ตอบไม่ได้หรอก

ไอ้มันอยู่ที่วุฒิภาวะ อยู่ที่สติสัมปชัญญะที่เราจะพัฒนาของเราขึ้น

ใช่ เราเคยคบกับเขา เราเคยไปรู้จักกับเขา นั่นก็เป็นเรื่องหนึ่ง แต่ถ้าเหตุการณ์แล้วมันไม่ใช่พัวพัน จนไม่มีวันจบวันสิ้นใจ ไม่มีวันจบวันสิ้นนะ ในองค์กร ในบริษัท ถ้าเขามีความเสียหาย เราจะไปรับผิดชอบอะไรของเขาได้ เวลาเขาไร้ไฟแนนซ์หนี้ของเขามันเท่าไร นี่พูดถึงบริษัทที่เราเห็นได้ว่ามันเป็นตัวเงิน ก้อนเงินที่ก้อนใหญ่ๆ อย่างนี้

แต่ไอ้มันไม่ใช่ ไอ้มันเป็นการที่ว่าพูดอย่างไรให้เราเชื่อได้ แล้วก็ใช้หนี้ หนี้เยอะมากแล้วไม่มีวันจบวันสิ้น ไอ้เราต้องหาเงินถมให้เต็มไปตลอดชีวิตเลยหรือ จะเป็นเหยื่อเขาทั้งชีวิตใช่ไหม

ภาษาเรา มันแก้ได้ด้วยโครงสร้างการแก้หนี้ ทางหน่วยงานของรัฐเขามีอยู่แล้ว ส่งไปเลย เราช่วยเขาเต็มที่แล้ว ส่งไปนั่นก็จบ

ไฉนมันออกเฮาะออเลาะกันสองคน เวลาคุย คุยกันสองคน แล้วพ่อแม่เดือดร้อนโดน ขโมยเงิน ทุกข์มากจนมาถามหลวงพ่อ

หลวงพ่อถึงบอกว่า ไห้! ส้งเวช มันเรื่องส้งเวช

เราปิดโทรศัพท์ก็จบหมด เราปิดโทรศัพท์

ไฉนไปออกเฮาะออเลาะกับเขาใจ หุเบา ใจเบา แล้วไม่มีสิ่งใดเป็นคุณประโยชน์เลย คุณประโยชน์ว่าเคยคบกับเขานั้นแหละ คบกับเขาแล้วเดี๋ยวนี้เขามีหนี้เยอะ ก็จบไป

เราจะบอกว่า ถ้าเปิดเผยโดยทางเปิดเผย ไม่ใช่โยมคนเดียวที่โดนหลอก แต่มีคนอื่นอีก เป็นพรวนเลย ถึงตอนนั้น เออ! ไม่น่าด่วนตัดสินใจเลยนะ โง่เกินไปหน่อยหนึ่ง จบ

ถาม : ข้อ ๒๔๑๘. เรื่อง “การเอาจิตเพ่งดูที่เวทนา”

กราบนมัสการหลวงพ่อกะ การเอาจิตเพ่งดูความเจ็บ ดูว่ามันเจ็บ แล้วความเจ็บมันก็ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ขณะที่ความเจ็บเพิ่มขึ้นนั้น ความเจ็บมันก็เคลื่อนตัว แล้วก็เกิดอาการชาเคลื่อน ตัวจากแขนขึ้นมาจนถึงใบหน้า สักพักสมองมันตื่นขึ้นมา มันไม่เคลิ้มๆ แต่มันตื่น มีสติชัดขึ้น ความเจ็บก็ชัดขึ้นเช่นกันคะ คือเจ็บเพิ่มขึ้นคะ

จะถามหลวงพ่อกว่า ให้ดูอาการที่เกิดขึ้นในร่างกายเรื่อยๆ ใช่มั้ยคะ กราบขอบพระคุณ คะ

ตอบ : อันนี้พูดถึงว่าถ้าเราจะเพ่งดู เขาบอกว่าเขาเพ่งดูความเจ็บปวด ถ้าเพ่งดูความ เจ็บปวด เราดูอาการเปลี่ยนแปลงของมัน เราจะมาเพ่งดู

การเพ่งดู การเพ่งดูนั้นมันเป็นนักหลบ มันไม่ได้ใช้ปัญญาไง ถ้าการเพ่งดูแล้วใช้ปัญญา ลี การแก้ไขทุกอย่างมันต้องใช้ด้วยปัญญา การเพ่งดู ดูความเจ็บปวดนั้น แล้วถ้ามันมีปัญญา อะไรเจ็บ อะไรปวด แล้วมันแก้ไขของมันอย่างนั้นไง

นี่เพ่งดูเฉยๆ เพ่งดูมันก็เหมือนเพ่งกลืน เพ่งไว้เฉยๆ ใจ ถ้าเพ่งไว้เฉยๆ เห็นไหม เวลาพูด
โธๆ จนนพทุธไม่ไหว เราก็คิดไว้เฉยๆ

ไอ้กรณีนี้ เวลาเราทำสิ่งใด มันเป็นระหว่างทุกข์กับสุข แล้วตรงกลาง

การเพ่งไว้เฉยๆ คืออุเบกขา อภัยากฤต ไม่ใช่สุขและไม่ใช่ทุกข์ แต่ถ้าเวทนามันเกิดขึ้นๆ
เราเพ่งไว้เฉยๆ เวทนามันเกิดขึ้นมันเป็นความทุกข์อยู่แล้ว มันจะเป็นกลางได้อย่างไร

แต่ไอ้ที่ว่าเฉยๆ ที่ไปกดทับไว้นะ แต่ถ้ามันใช้ปัญญาๆ ใจ ถ้าเราดู เราจับแล้วพลิกแพลง
ได้ เราพลิกแพลงได้ด้วยปัญญาของเรา ถ้าพลิกแพลงด้วยปัญญาของเรา ถ้าปัญญามันแทง
ทะลุได้ จบหมดเลยนะ

ทีนี้ถ้าปัญญามันแทงทะลุไม่ได้ เพราะมันเจ็บใจ มันเจ็บมันปวดมาก ที่มันยังพิจารณา
ถ้าไม่มีกำลังนะ ความปวดจะเป็นสองเท่า

ฉะนั้นบอกว่า ถ้าเอาจิตเพ่งดูที่ความเจ็บ

แล้วทำไมไม่เอาจิตไปวางไว้ที่ลมละ เราเอาจิตไปวางไว้ที่ลมก็ได้ พอจิตมันสงบแล้วเรา
ค่อยมาพิจารณาของเราใจ ถ้าเราพิจารณาของเราได้ เราก็พิจารณากาย เวทนา จิต ธรรม

แล้วถ้าพิจารณาได้ๆ มันก็พิจารณาโดยที่ว่ามันเป็นการฝึกหัด เป็นการฝึกหัด เป็นการ
ฝึกหัดในการที่เราจะฝึกหัดใช้ปัญญาของเรา

แต่ถ้าในการประพฤติปฏิบัตินะ เราแค่เอาความสงบของใจเป็นสิ่งที่สำคัญมาก สำคัญ
ศีล สมาธิ ปัญญา ศีล สมาธิ ปัญญา ถ้าเรามีศีลของเราแล้ว เรามีศีลของเรา ศีลคือว่าเราไม่
ก้าวล่วงศีล ๕ แล้วถ้ามีสิ่งใดเกิดขึ้น เว้นไว้แต่ตอนที่มันทำมันผ่านไปแล้ว

แต่ตอนที่เราจะนั่ง เราวิริตีได้เดี๋ยวนี้เลย ถ้าเดี๋ยวนี้ เราจะนั่งสมาธิเดี๋ยวนี้ เราวิริตีขึ้นมา
คือเราคิดว่า ขณะปัจจุบันนี้ เริ่มต้นจากวินาทีนี้ไป เรามีศีลสมบูรณ์แบบ เรามีศีล ๕ สมบูรณ์
แล้วก็นั่งสมาธิของเราเลย อนาคตวางไว้ แล้วเราก็ทำความเข้าใจเข้ามา ถ้าศีล สมาธิ
ปัญญา ถ้าสมาธิมันเกิดขึ้น มันก็จะมีความสุขความสงบของมัน

แต่นี้มันไม่สงบสักที มันไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นสักที เราถึงว่าเราจะเข้าไปเผชิญกับ
สัจจะความจริง เราถึงไปฟังความเจ็บปวด ที่นี้พอฟังความเจ็บปวดนะ ความเจ็บปวดมัน
เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

มันเพิ่มขึ้นอยู่แล้ว มันเพิ่มขึ้นสองเท่าสามเท่าเลย แต่ถ้าจิตมันสงบแล้วนะ จิตสงบ พอ
จิตสงบแล้ว ถ้ามันมีความเจ็บปวดเกิดขึ้น มันไปจับ

คำว่า “จับ” กับ “ฟัง”

ฟังคือเราไปฟังไปดูมันไง จับคือเราจะเริ่มต้นงานอะไร ถ้าเราไปจับเวทนา จับเวทนา
เพื่อจะเริ่มต้นงาน แต่ฟังไว้เฉยๆ ฟังไว้เฉยๆ มันกดไว้

ปลา ปลาตัวหนึ่ง เราเอามือจับปลากดไว้ไม่ให้มันดิ้น กับเราจับปลาของเรา เราจับปลา
ของเรามา เรากดไว้ๆ

เวลาหลวงตาพระมหาบัวหรือครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริงใจ ท่านบอกว่า ภาวนาให้หัด
ใช้ปัญญาบ้างสิ ไม่ใช่ภาวนาแบบโง่อย่างกับหมาตาย

การกดทับไว้ การกดไว้ การต่างๆ ไว้ มันไม่ใช่วิธีการวิปัสสนา

ถ้าวิปัสสนามันต้องใช้ปัญญา เวทนามันคืออะไร เวทนามันความเจ็บปวด เจ็บปวดเกิด
จากอะไร แล้วเกิดที่ไหน แล้วเกิดอย่างไร แล้วใครเป็นต้นเหตุ เวลาถ้ามันไล่ไป

ถ้ามันไล่ไปได้ มันไล่ไปได้เพราะอะไร

มันไล่ไปได้เพราะมันมีสัมมาสมาธิเป็นพื้นฐาน

ถ้ามันไล่ไปไม่ได้ กดไว้ก็ปวด ขยับก็ปวด คิดก็ปวด มันเลยไม่ทำอะไรเลยไง มันก็เลยกด
ทับไว้เฉยๆ ก็ฟังนั่นแหละ ฟังคือการกดทับ ฉะนั้น ถ้าเราจะฟังก็คือฟังไว้

จะบอกว่า คนฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ มันอยู่ที่วุฒิภาวะ คือความสามารถ ความสามารถ
ของคนทำอย่างไร แล้วทำวิธีการใด แล้วผลมันก็ออกมาอย่างนี้ สะเปะสะปะกันอยู่อย่างนี้ ถ้า

มันสะเปะสะปะ มันอยู่ที่ความสามารถของคนไง มันอยู่ที่ความสามารถของคน มันอยู่ที่วาสนาของคน

ถ้าความสามารถของคนนะ เราทำของเราอย่างนี้ เราใช้เพ่ง เพ่งเฉยๆ เวลาเพ่ง

ถ้ามันเจ็บที่ไหนนะ จิตสงบแล้ว จิตกับเวทนา กับการจับต้องวิปัสสนา เห็นไหม มันเป็นวิถีแห่งจิต จิตมันเคลื่อนไป จิตมันเป็นระบบของมันไง

แต่ถ้ามันไปเพ่งๆ มันก็เหมือนเพ่งกสิณ เพ่งกสิณนะ เพ่งจ้อง เพ่งดู เพ่งจ้อง เพ่งดู อันนี้ จะเพ่งจ้อง เพ่งดู แต่เวลาปฏิบัติไปมันเป็นนะ เวลามันเป็น

เวลาดูความเจ็บปวด เวลาความเจ็บปวดเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แล้วมันเคลื่อนตัว มันเคลื่อนตัวของมันไป

แล้วเวลาเพ่งๆ เพ่งนี้มันไม่มีปัญญานะ เพ่งไว้เฉยๆ

หลวงตาติมาก ยิ่งหลวงปู่มันเวลาท่านส่งจิตไปดูหลวงตา หลวงตาท่านบอกท่านพิจารณาเวทนาของท่าน พิจารณาเวทนาเป็น ๓-๔ ชั่วโมง มันต่อสู้กันรุนแรงไง แล้วมันเหนื่อยมาก เหนื่อยมาก ท่านก็ตั้งแบบว่าขันติธรรม คืออดทนอดกลั้น ก็อดทน ก็เหมือนกดทับไว้ หลวงปู่มันส่งจิตมาดูพอดีไง

แล้วเวลาหลวงตาไปทำข้อวัตรนะ

“มหา มหาภาวนาอย่างไร ภาวนาอย่างนั้นนะ ภาวนาแบบหมากัดกัน”

เวลาหมามันกัดกัน มันลือก กรามมันลือก มันอยู่อย่างนั้นนะ คาอยู่อย่างนั้นนั้น สะบัดกันอยู่อย่างนั้นนะ มันไม่ไปและไม่มา เพราะกรามมันลือก

นี่ก็เหมือนกัน เพ่ง เพ่ง เพ่ง เวลาหลวงตาไปทำข้อวัตรเลย

“มหา มหาภาวนาอย่างนั้นหรือ ภาวนาเหมือนหมากัดกัน”

นี่พูดถึงคนภาวนาเป็นกับภาวนาเป็นนะ แล้วหลวงตาพระมหาบัวท่านก็มาเล่าให้ลูกศิษย์ลูกหาฟังนี่ไง บอกว่า ถ้าหลวงปู่มันท่านส่งจิตมาดูเราก่อนหน้านั้น ภายใน ๑-๓ ชั่วโมงข้างหน้านั้นที่เราใช้ปัญญาตะลุมบอนอยู่กับมันตลอด ท่านจะไม่พูดแบบนี้

ขนาดที่ว่าท่านใช้ปัญญาไง ท่านใช้ปัญญาพิจารณาแยกแยะ อะไรคือเวทนา เวทนามันเกิดขึ้นได้อย่างไร เวทนามันเจ็บปวดขนาดไหน ท่านใช้ปัญญาต่อสู้กับมัน ๓ ชั่วโมงกว่า แล้วถ้าพิจารณาไปแล้วนะ ถ้าปัญญามันคมกล้า สมาธิมันเข้มแข็ง เวทนามันจะดับหมดเลย ว่างหมดเลย แต่ถ้ากิเลสมันฟู กิเลสที่มันจะเอาชนะคะคานกัน ต่อสู้กัน ๓ ชั่วโมง ยังเอาแพ้เอาชนะกันไม่ได้

นี่การภาวนา ๓ ชั่วโมงยังเอาแพ้เอาชนะกันไม่ได้ แล้วท่านเหนื่อยมาก พอเหนื่อยมากขึ้นมาก็ยันไว้ไง ยันเหมือนเพ่งไว้ ยันไว้ก่อน ก็อุเบกขา ยันไว้ พอยันไว้ หลวงปู่มันส่งจิตมาดูพอดี

เวลาไปทำข้อวัตร “มหา มหาภาวนาอย่างไร ภาวนาอย่างกับหมากัดกัน”

กัดกันก็กัดกันอยู่อย่างนั้นนะ

แต่นักภาวนาด้วยกันนะ ท่านไม่ได้ตอบใดๆ ทั้งสิ้น

“ครับ ครับ ครับ”

เพราะรู้ รู้ว่าตัวเองทำอะไรอยู่ เริ่มต้นใช้ปัญญาสู้กับมันด้วยความเข้มแข็ง ด้วยความมหัศจรรย์ แต่พอสู้ไม่ไหวก็ยันไว้ ยันไว้ ท่านส่งจิตมาดูพอดี ก็มันผิดจริงๆ มันผิดจริงๆ คือไม่ใช่ นักรบ มันเป็นนักประคองไว้ พยุงไว้ ไม่ทุ่มไปทั้งตัว ไม่ทุ่มเหมือนนักรบ เหมือนนักมวย นักมวยไม่ต่อยเขา ไม่ออกอาวุธใส่คู่ต่อสู้ หลบๆ หลีกๆ ป้องกันตัวอย่างเดียว

นักมวยต้องออกอาวุธ แต่มันเหนื่อย มันพักก่อน แล้วก็รู้ว่ามันไม่ถูกต้อง

ท่านถึงเวลาท่านพูดสิ่งใด ท่านถึงคิดอยู่ในใจใจ ถ้าหลวงปู่มันส่งจิตมาดูก่อนหน้านั้น ท่านจะไม่พูดแบบนี้ เพราะเราออกอาวุธเต็มที่เลย ทั้งหมัด ทั้งเข้า ทั้งศอก อุ๊ย! สู้กันเต็มที่เลย แต่ไอ้กิเลสมันก็ออกมาสู้กันตลอดเวลาเหมือนกัน

นี่เวลาปฏิบัติไปแล้วมันจะมีเหตุการณ์แบบนี้ แบบนี้ แบบนี้ แต่ละบุคคล แต่ละจิตนิสัย แต่ละกิเลสที่อยู่ในบุคคลคนนั้น นี่พูดถึงว่าเอามาเป็นคติเป็นแบบอย่าง

ว่าจะให้หนูทำไปเรื่อย ๆ หรือจะให้หนูทำแบบใด

ถ้าการกระทำนี้มันเพียงการกระทำ การกระทำเราทำอยู่ในปัจจุบัน แต่ก่อนหน้านั้นเราก็ได้ปฏิบัติมาทุกวิธีการอยู่แล้ว

อันนี้ก็เหมือนกัน ใจที่เพ่งอยู่นี้มันเป็นการเขาเรียกว่า สิ่งที่ว่าธรรมมันสอน สิ่งที่เกิดขึ้นมันสอนผู้ที่ปฏิบัติ เพราะว่าอะไร

เพราะหนูเพ่งดูความเจ็บปวด แล้วความเจ็บปวดก็เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พอเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แล้วมันเคลื่อนตัว เห็นไหม มันเคลื่อนตัว เคลื่อนตัวแล้วก็เกิดอาการชา

อาการชาคือเราเพ่ง เพ่งแล้วมันไม่สามารถที่มันจะเพิ่มความเจ็บปวดหรือต่างๆ มากขึ้น อาการชานี้เขาว่า เวทนาสักแต่ว่าเวทนา

ถ้าเวทนานะ เวทนาเล็กๆ ก็เจ็บพอประมาณ เวทนาผู้ใหญ่มากขึ้น พ่อแม่เวทนา โอ้โฮ! สุดปวดเลย ถ้าเวทนาที่มันมีกำลังมากกว่า ถ้ามันมีปัญญามากกว่า เวทนาเล็กน้อย พิจารณาจนมันปล่อยได้หมดเลย พิจารณาจนปล่อย พิจารณาด้วยปัญญานะ ถ้ามันจะปล่อย มันจะปล่อยด้วยเหตุผล

ถ้าเหตุผลของธรรมด้วยสติด้วยปัญญา ด้วยการเทียบเคียงของเราว่าสิ่งใดมันเป็น เวทนา มันไม่จริงสักเรื่องหนึ่ง กระดูก็ไม่ใช่ เนื้อก็ไม่ใช่ เอ็นก็ไม่ใช่

ถ้าความรู้สึกโง่หนึ่ง โดนกิเลสมันหลอก เออ! ใช่ แต่ถ้ามันฉลาดขึ้นมา แล้วมันไปโง่ทำไม มันก็ต้องฉลาดขึ้นมาสิ พอฉลาดเข้า เอ๊ะ! มันก็ว่างหมด มันก็ปล่อยหมดใจ เพราะความโง่ไปแบกรับมันเท่านั้นไง ถ้ามันรู้เท่ามันก็ปล่อย

ถ้าใช้ปัญญามากขึ้น แล้วปัญญา ภาวนาเกิดขึ้นต่อไป เวทนามันจะตัวใหญ่ขึ้น เพราะตัวเล็กมันโดนทำลายไป มันมาใหม่มันจะตัวใหญ่ขึ้นๆ เพราะพอมันมา แม่มันมา ปู่มันมา มันยิ่งใหญ่ขึ้น เราก็ต้องใช้สติปัญญา แล้วถ้าสู้ไม่ได้ก็แพ้ นี่ระหว่างกิเลสกับธรรมต่อสู้กัน ทั้งชนะ

ทั้งแพ้ย่อมอยู่อย่างนั้นนะ แล้วถ้ามันพิจารณาไปแล้ว ถ้ามันไม่แพ้ย่อมและไม่ชนะ ชำหมดเลย
อาการชา นี่อุเบกขา

แล้วเวลาเขาบอกเลยนะ ที่บอกว่า หลับตา ลืมตา บอกว่าปัญญามันจะเกิดที่อุเบกขา

มันจะเกิดอะไรที่อุเบกขา ฟังแล้วมันจักกะจี้

อุเบกขาคืออุเบกขา เป็นอาการหนึ่งของใจ แล้วปัญญา ปัญญาก็คือปัญญา ปัญญาเกิด
จากการฝึกหัด ไม่ใช่ปัญญาเกิดจากอุเบกขา

เออ! มันก็แปลกๆ ไม่ใช่แปลกหรอก ภาวนาไม่เป็น คือมันเป็นไปไม่ได้ มันเกิดไม่ได้

มันเกิดด้วยการฝึกหัด ด้วยการฝึกหัดของเรา มันถึงจะเกิดปัญญา

ฉะนั้นบอกว่า เวลามันเคลื่อนตัวไปแล้วมันเกิดอาการชา เคลื่อนตัวจากแขนขึ้นมาบน
ใบหน้า สักพักสมองตื่นขึ้น

สมองตื่นขึ้นคือมันชอร์ตใจ

พอมันพิจารณาไปแล้วนะ เวลามันปล่อยวางหมด จากที่ว่ามันขุ่นมัว เหมือนแบบว่าฝุ่น
กำลังฟุ้งกระจาย มันไม่รู้ไม่เห็นสิ่งใด พอฝุ่นมันสงบตัวลง เวลาขึ้นสมองแล้วมันตื่นตัว มันไม่
เคลิ้ม มันตื่น สติชัดเจน อันนี้มันก็เป็นอาการทั้งสิ้น สิ่งที่ยึดตัวคือว่ามันถึงวาระที่มันแจ่ม
แจ้ง แจ่มแจ้งก็อย่างหนึ่ง

ไฉนพูดถึงว่า ถ้ามองพอว่า ให้ดูอาการที่เกิดขึ้นในร่างกายไปเรื่อยๆ ไหมคะ

ไฉนร่างกาย ความเจ็บปวด นี่เป็นการพิสูจน์ เป็นการออกรบครั้งแรก

ทำความเข้าใจทำความเข้าใจ ทำความสงบของใจ แล้วใจมันสงบเมื่อไหร่

ไฉนใช้ฟังพิจารณาเวทนาเลย

ถ้าพูดถึงนะ ถ้าไม่มีสัมมาสมาธิ ไม่มีจิตเป็นพื้นฐานอยู่บ้าง มันทนกับเวทนาอย่างนี้ไม่ได้ แล้วเวลามันทนกับเวทนาไม่ได้แล้วมันจะเกิดกิเลสไง ทำไมจะต้องไปดูเวทนา ทำไมต้องไปดูกาย ทำไมต้องไปดูจิต ทำไมต้องใช้ไปดูธรรม ทำไม ทำไม

ก็ฝึกหัดให้มันฉลาดไง เพราะจิตมันโง่อยู่ ทั้งที่จิตเป็นสมบัติของเราที่มีคุณภาพ มีเอกภาพ มีภราดรภาพในหัวใจนี้มากมายมหาศาล แต่มันโดนกิเลสกดทับไว้หมดเลย

แล้วเราเกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา แล้วศาสนานี้ การประพฤติปฏิบัติ พระพุทธศาสนากำลังเข้มแข็งแข็งแรง เราก็จะพยายามฝึกหัดประพฤติปฏิบัติให้เป็นปัจจุบัน เป็นสันติวิสุทธิ เป็นสมบัติของเรา สมบัติของเราคือเราเข้าไปเผชิญกับสัจจะความจริงอันนี้ แล้วศีล สมาธิ ปัญญามันเกิดขึ้น นี่มีมรรค ใจดวงใดมีมรรค ใจดวงนั้นจะมีผลไง

ฉะนั้น สิ่งที่เราฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ เราก็พึงฝึกหัดประพฤติปฏิบัติ แล้วเราจะรู้เห็นเป็นครั้งแรก คราวนี้รู้เห็นอย่างนี้แล้ว ทีนี้เพียงแค่คำถามว่า

แล้วหลวงพ่อบอกว่าหนูควรทำอะไร

ทำความเข้าใจของใจ สิ่งที่เราปฏิบัติมานี้ นี่คือการปฏิบัติ การปฏิบัติคือการฝึกหัดประพฤติปฏิบัติให้เกิดขึ้นตามความเป็นจริง แล้วปฏิบัติแล้ว ทำซ้ำๆ เพราะมันต้องพัฒนาใจขึ้นไปเรื่อยๆ แล้วถ้ามันสิ่งใดทำไม่ได้ กลับไปพุทโธ ถ้าพุทโธนะ

ทำไมต้องกลับไปพุทโธ

พุทโธก็ทำให้จิตเราเข้มแข็งแข็งแรงขึ้น แล้วถ้ามันจะไปเจอกาย เจอเวทนา เจอจิต เจอธรรม เจออะไรก็ได้ สติปัฏฐาน ๔ แล้วฝึกหัดพิจารณาของเราบ่อยครั้งเข้าๆ มันจะปล่อยวางนี้ๆ เข้ามา ปุณฺณจะเป็นกัลยาณชน จากกัลยาณชนมันจะยกขึ้นสู่เห็นสติปัฏฐาน ๔ ตามความเป็นจริง เป็นโสดาปัตติมรรค

ไฉนมันเป็นการฝึกหัด เป็นการเตรียมความพร้อม เตรียมความพร้อมคือสมถกรรมฐานฐานที่ตั้งแห่งการงาน

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะไม่มีต้นไม่มีปลาย การฝึกหัดในการประพฤติปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันนี้ ในการเริ่มต้นของมนุษย์นี้ คือสมมุติบัญญัติทั้งสิ้น สมมุติบัญญัติว่าสมมุติตามความเป็นจริงว่าเป็นมนุษย์ แต่ความเป็นมนุษย์ มนุษย์มันเกิด จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะเรายังไม่รู้ไม่เห็น เพราะมันอยู่ในสภาวะสภาพของความเป็นมนุษย์ ความเป็นมนุษย์เป็นสมมุติสมมุติ สมมุติของชาติของมนุษย์

แล้วบัญญัติ บัญญัติคือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กาย เวทนา จิต ธรรม เป็นบัญญัติๆ ระหว่างสมมุติบัญญัติ แต่ในการประพฤติปฏิบัติขึ้นมา จะฝึกหัดหัวใจของเราให้เป็นความจริงใจ ให้นึกแน่น ให้นั่นคง แล้วฝึกหัดของเราไป

ฉะนั้น สิ่งที่เราหลงปุ้มมันสั่งไว้เลย

อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโ

ถามหลวงพ่อกว่า ให้ดูอาการที่เกิดขึ้นกับร่างกายนี้ไปเรื่อยๆ ไหมคะ

นี่ถามหลวงพ่อกว่า หลวงพ่อบอก ถ้ามีกำลัง มีสติปัญญาสามารถทำได้ เราก็ทำของเราไป ฝึกหัดให้เจริญก้าวหน้า แต่ความเจริญก้าวหน้านั้น อย่าทิ้งผู้รู้ อย่าทิ้งพุทธโ

ถ้าสิ่งใด ทำสิ่งใดแล้วไม่มีสิ่งใดเป็นหน้าที่การงานหรือจับต้องสิ่งใดไม่ได้ กำหนดผู้รู้ กำหนดพุทธโ กำหนดอานาปานสติ สิ่งนี้สำคัญที่สุด เพราะการที่จะประพฤติปฏิบัติมันต้องมีพื้นฐานมาจากนั้น มีพื้นฐานมาจากใจของเราใจ

สิ่งที่ว่า คนเราเกิดมามีกายกับใจๆ นี่แหละ แต่ที่เวลาพูดๆ ไปมันเป็นสามัญสำนึกของสมมุติ สมมุติ สมมุติ มันสมมุติทั้งนั้นนะ แล้วเวลาปฏิบัติไป เราเข้าไปเผชิญกับสมมุติอย่างหยาบ สมมุติอย่างกลาง สมมุติอย่างละเอียด

บัญญัติ บัญญัติคือธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลามันเกิดเป็นจริงเป็นจังกับเรานะ ปุณฺณ กัลยาณชน เราผู้ชัดของเราเอง แล้วถ้าโสดาปัตติมรรค โสดาปัตติผล เดียวยิ่งชัดเจนขึ้นไปใหญ่เลย

ทำตามแนวทางไป ไม่ทิ้งผู้รู้ ไม่ทิ้งพุทธโ

หลวงพ่อกำลังทำอะไร

กลับมาทำความเข้าใจให้มากขึ้น แล้วถ้ามันไปเห็นเวทนา เห็นกาย เห็นจิต เห็นธรรม เราก็พิจารณาของเราไป ทำด้วยกำลังความสามารถของเรา ความเพียรชอบ ชอบในการประพฤติปฏิบัติ เอาความจริงอย่างนี้ จบ

ถาม : ข้อ ๒๔๑๙. เรื่อง “ขอซื้อหนังสือประวัติครูบาอาจารย์”

ขอทราบวิธีการสั่งซื้อครับ

ตอบ : อ่านข้อนี้แล้วเศร้ามาก เพราะเราอยู่กับครูบาอาจารย์มา ครูบาอาจารย์บอกว่า “พระให้ไม่ได้ ใครจะให้”

ในพระพุทธศาสนา ทาน ศีล ภาวนา พระบิณฑบาตเลี้ยงชีพ ให้ประชาชนเขาทำทานๆ แต่เวลาพระแล้วมีการซื้อการขายเป็นธุรกิจ เป็นสิ่งที่เป็นผลประโยชน์อะไรทั้งสิ้น

มันไม่มี ขอซื้อประวัติครูบาอาจารย์

ไอ้ที่อยู่ในเว็บไซต์นั้นนะ เพราะว่าพวกสังคมเขารับแจกแล้วเขาไปซื้อขายกันในเว็บไซต์ แต่มูลนิธิพระสงฆ์ ผู้ที่เป็นผู้พิมพ์หนังสือ เขาแจกเป็นทาน

การให้ธรรมเป็นทานชนะซึ่งการให้ทั้งปวง แล้วการให้ธรรมเป็นทาน มันจะให้ด้วยความ เป็นธรรม

ถ้าให้ด้วยความเป็นธรรมนะ ใครอยากได้น้ำสื่อก็คอมาที่เว็บไซต์สิ ขอมาที่มูลนิธิ แต่ การขอมา มันก็ต้องเป็นธรรม ถ้าขอหนังสือ อยากได้น้ำสื่อก็คอมาที่มูลนิธิ แต่ความจริงแล้ว บางคนขอมาเพื่อไปแจกต่อ ขอมาเพื่อจะเอาไปทำธุรกิจ ขอมา มันมีเบื้องหน้าเบื้องหลังไ้ มันเลยไม่เป็นธรรมไ้

ถ้าขอมาด้วยความเป็นธรรม เขาให้อยู่แล้ว โดยกิจกรรมของมูลนิธิ เขาไปแจกหนังสือ เพราะอะไร เพราะมันเป็นนโยบายของมูลนิธิอันหนึ่งไ้

มูลนิธิตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร

เพื่อให้ธรรมเป็นทาน เพื่อส่งเสริมพระพุทธศาสนา เพื่อให้ทำตามระเบียบมูลนิธิฯ นี้
มูลนิธิให้ธรรมเป็นทาน

ฉะนั้นบอกว่า ขอซื้อหนังสือ ชื่อที่ไหน

เขาไม่เคยขาย เขาแจกทาน แล้วแจกทานด้วยความเป็นธรรมใจ

นี่ไง การให้ธรรมชนะซึ่งการให้ทั้งปวง แล้วมันเป็นจริงหรือเปล่าละ เวลาพูด พูดอย่าง
นั้นนะ แต่สุดท้ายแล้วผลประโยชน์ทั้งนั้นนะ

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าทำ

ขอทราบวิธีการสั่งซื้อครับ

ไม่มี แต่ถ้าขอ คำว่า “ขอ” ใจ อยากได้ อยากได้ก็ติดต่อ ติดต่อกับมูลนิธิ แล้วมูลนิธิเขาก็
พิจารณาส่งให้

ถ้าพูดอย่างนี้ มีคนขอมาเยอะนะ แต่เขาไม่ใช่ขอไปเพื่ออ่าน เขาจะขอไปแจกต่อ เขาจะ
ขอไปเพื่อผลประโยชน์อื่น ไม่ใช่ ไม่ให้หรอก เพราะอะไร เพราะเขาเอาไปเพื่อบิดพลิ้วจาก
นโยบายของมูลนิธิ คือแจกทานใจ เขาไม่ได้แจกทาน เขาเอาไปเพื่อผลประโยชน์ของเขา

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ เขาให้ เพราะว่าประชาชนทั่วประเทศไทย มูลนิธิเขามีหน่วยแจก
หนังสือ เขาแจกทั่วประเทศไทย

แจกหนังสือ หนังสือเป็นธรรมจากพระปฏิบัติสายหลวงปู่่มั่นที่ท่านประพฤติปฏิบัติตาม
ข้อเท็จจริง แล้วในวงของครอบครัวกรรมฐานสายหลวงปู่่มั่น ท่านได้สนทนาธรรมกัน หลวงปู่่มั่น
ท่านเป็นคนรับรอง รับประกันหลวงปู่ขาว หลวงตาพระมหาบัว หลวงตาพระมหาบัวท่านเป็นผู้
รับรองครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติตามความเป็นจริง นี่เป็นประวัติครูบาอาจารย์ที่เป็น
ข้อเท็จจริงที่ท่านนิพพานไปแล้ว สิ่งที่เหลือไว้คือเศษทิ้ง คือชีวิตประวัติของท่าน

มูลนิธิพระสงฆ์อยากให้สังคมไทยได้รับรู้ว่า ประเทศไทยมีของดี มีครูบาอาจารย์
ที่ท่านเป็นธรรม ถึงทำชีวิตประวัติของท่านเพื่อแจกทาน แจกทานให้เป็นธรรม จบ